

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการศึกษาบทบาทการบริการวิชาการแก่สังคมของอาจารย์ วิทยาลัยสงฆ์ พุทธชินราช เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยตามหัวข้อต่อไปนี้

- 3.1 รูปแบบและขั้นตอนการวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 รูปแบบและขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ ใช้เครื่องมือแบบสอบถามในเชิงปริมาณและแบบสัมภาษณ์ในเชิงคุณภาพ มีขั้นตอนการวิจัย 6 ขั้นตอน คือ

1. การทบทวนเอกสาร (Review Literature) เพื่อรวบรวมแนวคิดและผลงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องอันจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือและกำหนดทิศทางและขอบการศึกษา
2. สนทนาเบื้องต้นกับที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ร่วมวิจัยเพื่อปรับปรุงเครื่องมือและขอบการศึกษาให้ชัดเจนเหมาะสมยิ่งขึ้น
- 3 จัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม กำหนดตัวตามเป็นรายด้าน และแยกรายด้านออกเป็นบริการที่ปฏิบัติจริงและที่สังคมคาดหวัง พร้อมกับแยกระดับเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ส่วนแบบสัมภาษณ์นั้น ตั้งประเด็นการสัมภาษณ์ที่อ้างอิงจากตัวตามรายด้าน 4 ด้านคือ ด้านแหล่งเรียนรู้ ด้านการแนะแนวอาชีพ ด้านกิจกรรมทางศาสนาเชิงวิชาการ และด้านเศรษฐกิจพอเพียง จุดเน้นการสัมภาษณ์คือปัญหาและอุปสรรค
4. ลงพื้นที่ตามกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์
5. ดำเนินการเก็บข้อมูล ประชากรและกลุ่มประชากร

6. วิเคราะห์ข้อมูล เนื่องจากการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ การวิเคราะห์โดยส่วนเป็นเชิงปริมาณ เริ่มจากอ่านตัวแปลด้วยสถิติพรรณนา และส่วนคุณภาพ โดยเรียงข้อความเป็นชุดที่ได้จากแบบสอบถามกลุ่มประชากรตัวอย่าง (Focus Group Discussion) แล้วเสนอผลการวิจัยในรูปคำพูดลงในกล่องข้อความ โดยไม่มีตัวเลขสนับสนุน เป็นกระบวนการวิเคราะห์ผลโดยการแยกกลุ่ม แยกประเด็นที่คล้ายและที่ต่างกัน กำหนดรหัสเป็นอักษร A, B โดยอักษร A ใช้แทนปัญหาและอุปสรรคด้านการเงิน อักษร B ใช้แทนปัญหาและอุปสรรคด้านเวลา อักษร C ใช้แทนปัญหาและอุปสรรคด้านการคมนาคม อักษร D ใช้แทนปัญหาและอุปสรรคด้านความร่วมมือ แล้วแยกย่อยเป็นตัวเลข 1, 11, 111, หรือเลข 2, 21, 22, 23 ลดหลั่นลงไป

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ขอบเขตประชากร

ประชากรในเขตพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก ที่รับรู้และรับการบริการวิชาการแก่สังคมของอาจารย์วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตประชากรไว้ตามกลุ่มเนื้อหา 4 รายด้าน จำนวน 1,000 รูป / คน ตามเนื้อหา ดังนี้

- 1) ประชากรที่รับบริการวิชาการด้านการสร้างแหล่งเรียนรู้ จำนวน 300 รูป/คน
- 2) ประชากรที่รับบริการวิชาการด้านวิชาชีพ จำนวน 200 คน/รูป
- 3) ประชากรที่รับบริการวิชาการด้านกิจกรรมทางศาสนาเชิงวิชาการ จำนวน 200 รูป/คน
- 4) ประชากรที่รับบริการวิชาการด้านแนะแนวเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 300 รูป/คน

3.2.2 ขอบเขตกลุ่มประชากร

- 1) กลุ่มประชากรตัวอย่างด้านการสร้างแหล่งเรียนรู้ จำนวน 50 รูป/คน
- 2) กลุ่มประชากรตัวอย่างด้านวิชาชีพ จำนวน 30 คน/รูป
- 3) กลุ่มประชากรตัวอย่างด้านกิจกรรมทางศาสนาเชิงวิชาการ จำนวน 24 รูป/คน
- 4) กลุ่มประชากรตัวอย่างด้านแนะแนวเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 24 รูป/คน

3.2.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา

- 1) ด้านการบริการวิชาการการสร้างแหล่งเรียนรู้
- 2) ด้านการบริการวิชาการการแนะแนวอาชีพ
- 3) ด้านการบริการวิชาการการจัดกิจกรรมทางศาสนาเชิงวิชาการ
- 4) ด้านการบริการวิชาการแนะแนวเศรษฐกิจพอเพียง

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของประชากรมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสถิติคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าสถิติ ดังต่อไปนี้

ข้อมูลทั่วไปของประชาชน ได้แก่ สถานภาพชีวิต ช่วงอายุ และระดับการศึกษา โดยใช้หาค่าความถี่และค่าร้อยละแล้วเสนอแบบความตรวจสอบรายการ (Check List)

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม เกี่ยวกับการบริการตามเนื้อหาารายด้าน 4 ด้าน คือด้านแหล่งเรียนรู้ ด้านอาชีพ ด้านกิจกรรมทางศาสนาเชิงวิชาการ และด้านแนะแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้วิธีหาค่า แล้วเสนอระดับความคิดเห็นในมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

3.6 สูตรสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทุกฉบับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ดำเนินการหาทางสถิติ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ตามขั้นตอน ดังนี้

3.6.1 ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) กับแบบสอบถามประเภทข้อมูลทั่วไปของประชากร

3.6.2 ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean = $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation = S.D.) กับแบบสอบถามมาตราวัดประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) กับกลุ่มตัวอย่างใน 2 บทบาท คือบทบาทที่ปฏิบัติงานจริงและบทบาทที่สังคมคาดหวัง จำนวน 50 ข้อ 4 รายด้าน และได้กำหนดระดับความคิดเห็นไว้ 5 ระดับ พร้อมกับค่าระดับและระดับการแปลผล ตามสูตรของบุญชม ศรีสะอาด¹ ดังนี้

ระดับความคิดเห็น

มากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ 5	หมายถึงระดับความคิดเห็น มากที่สุด
มาก	ให้คะแนนเท่ากับ 4	หมายถึงระดับความคิดเห็น มาก
ปานกลาง	ให้คะแนนเท่ากับ 3	หมายถึงระดับความคิดเห็น ปานกลาง
น้อย	ให้คะแนนเท่ากับ 2	หมายถึงระดับความคิดเห็น น้อย
น้อยที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ 1	หมายถึงระดับความคิดเห็น น้อยที่สุด

¹รศ.ดร. บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, ฉบับปรับปรุง พิมพ์ครั้งที่ 7, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุวิริยาสาสน, 2545, หน้า 111.

การแปลผลข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดการแปลผลค่าเฉลี่ยโดยช่วงคะแนน (Class Interval) 5 ช่วง ดังนี้ ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึงความคิดเห็นระดับมากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึงความคิดเห็นระดับมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึงความคิดเห็นระดับปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึงความคิดเห็นระดับน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึงความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด